

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๓

รอบการประเมินที่ ๒ / ๒๕๖๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ชื่อ-นามสกุล นางสาวแก้วใจ อ้อชัยภูมิ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

กลุ่ม/ฝ่าย/สพด กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน

หัวข้อการพัฒนา เรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์สำหรับองค์กรสมัยใหม่

สถานที่ กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๓

วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๙

วิทยากร/ผู้ให้ความรู้ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

หน่วยงานที่จัดอบรม สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

สรุปสาระสำคัญ

๑. แหล่งข้อมูลและเอกสารอ้างอิงหลัก (Sources & References)

สรุปสาระสำคัญเชิงวิชาการเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์สำหรับองค์กรสมัยใหม่ จากเอกสารแนบทิศทางการพัฒนาบุคลากรภาครัฐและคู่มือการใช้งานเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล มีประเด็นสำคัญดังนี้

๑. กรอบแนวคิดเชิงโครงสร้างของข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์ (Data & AI Conceptual Framework)

กระบวนการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลเริ่มต้นจากการทำความเข้าใจลำดับขั้นของข้อมูล โดยเริ่มจาก ข้อมูลดิบ (Data) ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่ยังไม่ผ่านการประมวลผล นำไปสู่ สารสนเทศ (Information) ที่ผ่านการจัดกลุ่ม และบรรลุเป้าหมายสูงสุดที่ ความเข้าใจเชิงลึก (Insight) เพื่อใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ โดยมีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และการเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning) เป็นกลไกสำคัญในการสร้างแบบจำลองเพื่อคาดการณ์หรือแยกแยะสิ่งต่าง ๆ โดยไม่ต้องอาศัยคำสั่งทุกขั้นตอน

๒. การบริหารจัดการคุณภาพข้อมูลและการเตรียมข้อมูล (Data Quality & Preprocessing)

หัวใจสำคัญของการประมวลผลคือหลักการ "Garbage In, Garbage Out" หากข้อมูลต้นทางไม่มีคุณภาพ ผลลัพธ์ที่ได้ย่อมไร้ประโยชน์ การประเมินคุณภาพข้อมูลจึงต้องพิจารณา ๓ องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ความถูกต้อง (Accuracy), ความเป็นปัจจุบัน (Timeliness) และ ความสมบูรณ์ (Completeness) ในระดับปฏิบัติการ การใช้เครื่องมืออย่าง Spreadsheet Checklist เพื่อทำ Data Cleaning เช่น การกำจัดข้อมูลซ้ำ การปรับรูปแบบ (Formatting) และการจัดการค่าที่หายไป (Missing Values) ถือเป็นขั้นตอนพื้นฐานที่จำเป็นก่อนการวิเคราะห์

๓. การยกระดับประสิทธิภาพด้วยเครื่องมือวิเคราะห์ขั้นสูง (Advanced Analytics & Automation)

เครื่องมือสมัยใหม่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการข้อมูลมหาศาลอย่างมีระบบ:

- **ฟังก์ชันการสืบค้นยุคใหม่:** การเปลี่ยนผ่านจาก VLOOKUP สู่ XLOOKUP และ Dynamic Array Functions (เช่น FILTER, UNIQUE, SORT) ช่วยให้การดึงข้อมูลมีความยืดหยุ่นและเป็นไปโดยอัตโนมัติมากขึ้น
- **การประมวลผลอัตโนมัติ (Automation):** การใช้ Power Query เป็นหัวใจสำคัญในการเชื่อมต่อและแปลงข้อมูล (Transform) จากหลายแหล่ง โดยเครื่องมือจะจดจำขั้นตอนไว้ใช้ซ้ำได้ทันที ช่วยลดภาระงานที่ซ้ำซ้อน
- **การรายงานผลเชิงโต้ตอบ:** การสร้าง Interactive Dashboard ผ่าน PivotTable และ PivotChart เพื่อสรุปข้อมูลในรูปแบบที่ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้ทันที

๔. การประยุกต์ใช้ AI เชิงสร้างสรรค์และวิศวกรรมคำสั่ง (Generative AI & Prompt Engineering)

Generative AI (GenAI) เข้ามามีบทบาทในฐานะ Augmented Intelligence ที่ทำงานร่วมกับมนุษย์เพื่อเพิ่มความแม่นยำและโปร่งใส ทักษะดิจิทัลที่สำคัญในยุคนี้คือ การออกแบบคำสั่ง (Prompt Engineering) เช่น:

- **หลักการ C-R-E-A-M:** ประกอบด้วย Context (บริบท), Role (บทบาท), Example (ตัวอย่าง), Action (คำสั่ง) และ Modification (การปรับแต่ง)
- **เทคนิคขั้นสูง:** การใช้ Persona (บทบาทสมมติ), Chain-of-Thought (การคิดทีละขั้นตอน) และ Few-Shot (การให้ตัวอย่างนำ) เพื่อควบคุมคุณภาพผลลัพธ์จากโมเดลภาษาขนาดใหญ่ (LLMs)

๕. ธรรมาภิบาล ข้อมูลส่วนบุคคล และจริยธรรม (AI Governance & Ethics)

การนำ AI มาใช้ต้องควบคู่ไปกับความรับผิดชอบและการบริหารความเสี่ยง:

- **ความเสี่ยงทางเทคนิค:** ต้องระวังปัญหาข้อมูลไม่ถูกต้อง (Hallucinations) และอคติ (Bias) ที่อาจแฝงมาในข้อมูลที่ใช้ฝึกฝนโมเดล
- **ข้อกำหนดทางกฎหมาย:** ในประเทศไทยต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) และแนวปฏิบัติจริยธรรม AI (AI Ethics Guideline) ที่เน้นความโปร่งใส ความเป็นธรรม และความเป็นส่วนตัว
- **มาตรฐานสากล:** การอ้างอิงกรอบบริหารความเสี่ยง เช่น EU AI Act หรือ NIST AI RMF เป็นแนวทางสำคัญในการกำกับดูแลระดับองค์กร

(ลงนาม) _____

(นางสาวแก้วใจ อ้อชัยภูมิ)

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

(ลงนาม) _____

(นายจิรยุทธ์ คำขจร)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน
ผู้รับรองผลการพัฒนาความรู้

ประกาศนียบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

แก้วใจ อ้อชัยภูมิ

ได้ผ่านการอบรมด้วยระบบการเรียนออนไลน์ในบทเรียน
มาตรฐานกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ
(Data Governance Framework Standard)

จำนวนชั่วโมงการเรียนรู้ 0:30 ชั่วโมง

โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล
ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ให้ ณ วันที่ 28 พฤษภาคม 2569

A.L.

(นางไอรดา เหลืองวิไล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล

2h3ce04e

Signed by สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
Date: 2569-05-28 11:56:16 (GMT+07:00)